

JUSTICIA SOCIAL

PREU:
15 CTS.

**Si el lerrouxista
Giralt no se'n va
del Govern de la
Generalitat, cal-
drà foragitar-lo!**

ORGAN DE LA UNIÓ SOCIALISTA DE CATALUNYA

L'AFER DE LA COL·LECCIÓ PLANDIURA

L'actitud de la U. S. C.

El Comitè Executiu de la Unió Socialista de Catalunya i la Junta Central de la Federació Comarcal de Barcelona han resolt que els regidors de la U. S. C. votin en contra del dictamen per a l'adquisició de la col·lecció Plandiura.

La U. S. C., en prendre aquest acord, no nega el valor educatiu que pugui tenir la col·lecció Plandiura, ni la importància històrica de la mateixa, ni la conveniència per a Barcelona de posseir-la.

Però la U. S. C. considera que ni l'Ajuntament ni la Generalitat poden esmerçar els seus limitadíssims cabals en obres d'aquesta naturalesa mentre estiguin desateses necessitats elementals de la collectivitat. És una qüestió de principis, en quant a la prioritat en l'aplicació dels recursos collectius, i de moralitat administrativa, en quant a la precarietat angoixant de les finances públiques.

La higienització, pavimentació i embelliment dels barris populars i la humanització de les llars proletàries són avui, ens diuen, problemes insolubles per manca de diners i de crèdit.

La construcció dels grups escolars, d'urgentíssima realització si es vol salvaguardar la consciència dels futurs ciutadans de l'opressió confessional, és un altre problema insoluble, avui, i, segons diuen, per manca de diners i de crèdit.

El pressupost de la Comissió de Cultura, que comprenia la construcció dels grups escolars i l'agregació als mateixos de tots els complements humans i societaris que caracteritzen l'escola contemporània, va ésser ajornat, varen dir-nos, per manca de diners i de crèdit.

Milers i milers de treballadors passen la fam llur i de llurs famílies, en la desesperació de l'home honrat que vol treballar i no pot, i l'Ajuntament no fa obres, i està en vigílies de tancar els menjadors municipals per manca, diuen, de diners i de crèdit.

La bancarrota planeja, diuen, damunt l'Ajuntament i les moltes empreses que avala, per defectes orgànics d'administració, per deficiències paleses de la llei municipal i pel sabotatge més o menys organitzat de l'alta finança.

¿I és en aquests moments, d'angoixa i d'indignitat, que es vol cloure una operació de crèdit ruïnosa, deshonrant, usurària, per adquirir la col·lecció Plandiura?

Solament el propòsit és ja un desafiament a la misèria de tantes llars catalanes, i una burla als milers d'infants condemnats a les negrors de l'analfabetisme i del confessionalisme per manca d'escoles.

Com a molts, ens agradaria que la col·lecció Plandiura quedés a Barcelona. Però si els que més s'hi entusiasmen ho volen de cor, ben obert queda el camí de la subscripció pública i voluntària. *La Veu de Catalunya* i *La Publicitat*, òrgans de les classes benestants catalanes, són les més entusiastes. ¿Què els costaria, doncs, tocar el cor dels seus amics i arribar, així, a la materialització d'un ideal patriòtic i cultural? ¿Entre tots els Cambó i Matheu que usdefruïten el més gros per cent de la riquesa catalana, no podrien reunir els milions de pessetes que patriòticament demana l'ex-servil de la Monarquia i de la Dictadura? ¿O es vol que, com sempre, paguin els proletaris el plaer dels rics, i guanyar-hi, a més, un interès crescut?

Vet ací la solució!... Plau?

La meua protesta

Sembla que serà un fet l'adquisició per l'Ajuntament de Barcelona de la col·lecció d'obres d'art que el senyor Plandiura ha anat reunint per satisfer la seva vanitat de col·leccionista. Tal operació costarà a la ciutat—és a dir, ens costarà als barcelonins que l'habitarem—a la ratlla de set milions de pessetes. La Premsa de dretes i la de l'Esquerra semblen favorables al projecte, fins ara.

I bé: encara que sigui solament amb la significació d'una pro-

testa personal, jo vull que JUSTICIA SOCIAL faci constar sobre aquest fet la seva disconformitat. No hi ha dret a despesar set milions per a *canviar unes obres d'art de lloc*. D'això és del que es tracta, en efecte: en comptes de trobar-se en la residència particular del senyor Plandiura aniran a raure a un museu oficial. ¿No seria més senzill obligar el senyor Plandiura que obrís la seva mansió al públic, a determinades hores del dia? Si al senyor Plandiura li fan falta alguns diners—que no ho creiem—l'Ajuntament podria fer amb ell una petita contracta i abonar-li una quantitat prudencial en concepte de subvenció per aquest benefici fet a la ciutat. Tot menys pagar-li el que aquestes obres li han costat. Ell s'ha volgut donar un goig personal; tenia diners suficients per a aconseguir-ho i se l'ha donat. Res a dir; del que es tracta és que ara no ens ho vulgui fer pagar a nosaltres, perquè en un moment donat li fan més goig les pessetes que les obres d'art.

¿Es que no sabeu, barcelonins, que cada dia moren als carrers de Barcelona, malalts, vells i invàlids sense assistència per manca de llits als hospitals i asils? ¿Es que no sabeu, il·lustres membres de la Junta de Museus, que a la nostra ciutat hi ha milers d'adults i de nens que passen fam i que van morint a foc lent, víctimes de la tuberculosi, de l'anèmia i de l'atrèpsia, perquè manca organitzar l'assistència social, que es troba nominalment encomanada a unes quantes beates que volen amb ella adquirir un seient de preferència al paradís? ¿Es que no us heu donat compte que manquen encara centenars de beques per a aconseguir que els estudiants orfes de possibilitats econòmiques puguin aprofitar les seves aptituds artístiques, científiques o industrials?

A més, els progressos de les Arts gràfiques i de la Pintura ens permeten avui fer còpies tan meravelloses de les obres d'art que costa inclús als perits diferenciar la còpia de l'original. Tot quant pugui obtenir-se per a l'educació estètica del poble, amb la ràpida visita a un museu d'obres originals (que la majoria veu uns segons tan sols) pot aconseguir-se *molt més* amb la reproducció i divulgació, mitjançant edicions populars i oleografies a l'abast de tothom, de les seves còpies, encarregades a tècnics solistes. No hi ha, doncs, cap més raó per a la concentració de riqueses en un museu que la vanitat i l'orgull exhibicionista d'uns quants apassionats col·leccionistes. Barcelona, comprant la col·lecció Plandiura en aquests moments em fa el mateix efecte d'una dama que comprés un anell de brillants i no pogués portar, en canvi, prendes interiors. No hi ha por que el poble es commogui perquè tal compra es deixi de fer. En canvi, podria succeir—i consti que ens plauria—que es commogué pel contrari.

Partits que dieu ésser els únics i els autèntics representants del proletariat, ¿què heu fet i què penseu fer per evitar aquesta nova adulteració en projecte? ¿Per què no organitzeu una manifestació de protesta *cívica* al davant de la casa comunal? ¿Per què no demaneu que amb aquests milions es resolgui definitivament el problema d'higienització de la nostra ciutat? ¿Es que us sembla més important poder contemplar l'original d'un Velázquez, que poder tenir un llit per a quan estigueu malalts, o poder portar els vostres fills a l'escola, o poder tenir una vivenda humana, on hi hagi aigua corrent?

Vull acabar fent una aclaració per tal d'evitar l'objecció que hom preveu al meu article: la protesta formulada no pressuposa desconeixement de la importància que les obres d'art tenen per a l'educació de la sensibilitat del poble. No enclou tampoc la més petita animadversió contra els col·leccionistes, en tant aquests no vulguin fer les seves col·leccions per fer-les pagar després als altres. És, pura i simplement, un gest espontani d'indignació en veure que, una vegada més i en un nou règim, es fa el pitjor acte que pot realitzar-se en el govern d'un poble: la inversió de l'ordre amb què deuen ésser satisfetes les seves necessitats vitals.

E. MIRA

Els cavernícoles han iniciat una violenta ofensiva contra els companys de Calella. I, col·laborant amb ells, el senyor Moles s'ha sentit una mica virrei de Catalunya. Però els temps han canviat.

Més moralitats

Allò que ha estat cregut per tots, i sempre, i pertot arreu, té totes les probabilitats d'ésser fals.

L'orgull més ferotge neix sobretot en l'avinentsa d'una impotència.

L'Església no autoritza el suïcidi. Tanmateix no ens priva (sinó que ens aconsella) de dir-nos: jo sóc un totxo, jo sóc una bèstia, jo sóc un miserable roí, això és, altres tants suïcidis.

"Deixeu que els morts enterin els seus morts." Jesús condemna les tradicions.

Déu va crear l'home i, no trobant-lo del tot malament, li va donar una companya per a fer-li sentir millor la seva solitud.

Amb el mite vulgar de la felicitat hom pot fer dels homes gairebé allò que hom vol, i tot allò que hom vol, de les dones.

La vida és tot just un xic més vella que la mort.

PAUL VALÉRY

Per la transcripció:

ULISSES

Els parlamentaris catalans

com des que està encetada la discussió de l'Estatut, fou molt nodrida la representació catalana al Parlament de la República. Ultra la de l'amic Gassol—màximament justificada—sols fou notada l'absència dels senyors Torras i Hurtado.

A recordar: La baixa del senyor Jaume Simó, diputat per Tarragona, de les files del Partit Radical. Els altres dos diputats radicals per districtes de Catalunya, senyors Estalella i Puig d'Asprer, han votat sempre, en tot allò que a l'Estatut fa referència, al costat de la minoria catalana.

LA SETMANA POLITICA

Lerrouxisme

Si Lerroux no és un home superat, Espanya és Zululàndia.

Desferra de la política catalana, d'aquella política tèrbola que dirigeix el ministre de la Governació, ¿ha d'ésser Lerroux, avui, l'home "ideal" d'Espanya, de l'Espanya republicana?

L'aventurer que vingué a Catalunya amb "patente de corso"—la definició és d'Ossorio i Gallardo—de la Monarquia, ¿ha d'ésser, avui, l'expressió i el símbol de l'Espanya nova?

L'individu que recorregué les terres americanes captant "pesos" per a fer volar el palau reial, que arruïnà moralment i material molts exiliats abnegats, ¿ha d'ésser, avui, l'esperança de la República?

El "condottieri" que saquejà l'Ajuntament de Barcelona, ¿ha d'ésser, avui, el regenerador de la "patria"?

El renegat que s'ofereí a Pri-

mo de Rivera el 14 de setembre de 1923, ¿ha d'ésser, avui, encarnació de les virtuts republicanes?

El traïdor de l'any 17, el xarlatà de l'any 19, el suspecte de totes les conspiracions republicanes sota la Dictadura, ¿ha d'ésser, avui, la "providència", el "mesías" de les inquietuds revolucionàries?

L'especulador de totes les idees i de tots els sentiments, dempeus sempre en l'escenari de la pública subhasta, ¿ha d'ésser, avui, reserva d'una República que tot just comença la seva feina?

Repetim-ho: si Lerroux no és un home superat, Espanya és Zululàndia.

Lerroux ha parlat a Saragossa.

I ha demanat el poder.

A qui?

Contra qui?

L'ha demanat a la colla dels

piquipons que el rodegen, i als generals que senten, encara, les pessigolles del "pronunciamiento".

Per a anar contra els socialistes, contra Catalunya, contra la Reforma agrària, contra les lleis socials ja aprovades i les que esperen torn de sanció.

¿I amb quin programa de govern?

Guàrdia civil, repressió implacable en l'altar del "principio de autoridad"—ja va dir, fa mesos, que signaria "sin temblor de pulso" les sentències de mort que calguessin—, reobertura de l'Acadèmia militar de Saragossa amb el general Franco al davant, reposició de l'enginyer Pardo en la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre... I res més... Llegiu, si podeu, el discurs, i no en treureu altra cosa.

Heus ací el polític!

Vet ací el llenguatge del que porta la traïció a l'ànima, dels que entorbeixen els ideals més purs, dels que embruten el que toquen!

Mussolini va sentir sempre roent la plaga que deixà en la seva negra ànima, la pena d'expulsió que votaren els companys socialistes italians.

Lerroux no ha oblidat, tampoc, que fou expulsat de la minoria parlamentària de la vella conjunció republicano-socialista per la veu pura de Pablo Iglesias, i aixafat sota l'allau de calç i ciment que, en fugir ell de Barcelona, l'agafà a Madrid.

Lerroux, rancunios com tots els homes petits, no haurà oblidat, tampoc, ell que ara es diu "representant de Catalunya", la desfeta que sofrí a Barcelona el 28 de juny.

No!

No és Lerroux l'home de la República.

Lerroux és la negació de la República.

Lerroux és la negació de la Revolució.

Lerroux, en el poder, és la guerra civil!...

Sabotejant la laïtització republicana

A l'Ajuntament de Barcelona les coses no rutllen. Hi ha massa gent interessada en sabotejar la laïtització republicana.

Vàrem contar dissabte passat el que succeí a una mare que va inscriure un fill seu a les colònies escolars.

Hi ha, però, una segona part. I és aquesta.

Els funcionaris de la Comissió de Cultura han facilitat les llistes de les colònies, on hi consten els noms, cognoms i adreces dels pares dels nens inscrits, a Acció Catòlica. Els directors d'Acció Catòlica han adreçat una circular als pares preguntant-los si volen que els seus fills vagin a missa els diumenges i festes, i els coaccionen, moralment, per arrencar contestacions afirmatives. Als pares que contesten negativament, els trameten una altra circular dient-los que els passarà això i allò, que no estimen llurs fills, si no es retracten.

Ciutadà Comas: ¿què en dieu d'això?

Però hi ha més.

A les oficines del Parc, certes empleades assabentaven a les mares que anaven a inscriure llurs fills que podien passar a una altra oficina si volien que aquests anessin a missa.

És un sabotatge organitzat a la laïtització republicana. ¿La Comissió de Cultura de l'Ajuntament, de majoria esquerrana, no hi té res a dir? ¿O és que en ella fa i desfà el sagristà Pellicensa?

Duel Robusté-Aláiz

Robusté ja sabem qui és. Aláiz, ibídem.

Els també es coneixen i es barallen amb les úniques armes que els escauen.

Els dos volien ésser directors de *Solidaridad Obrera*. I

CEREBRALISME I SENTIMENT

Poques són les vegades que els homes purament cerebrals arriben al cor de les multituds.

Sistemàticament estructurats sota una metodologia rígida i descarnada, abasten el pinacle del pensament sense que mai no s'identifiquin amb el poble.

En certs moments prou arriben a fer-se interessants i àdhuc desperten un gran interès i admiració, car llurs genials elucubracions els situen en les cimes d'una determinada categoria intel·lectual; però com sigui que en la plasmació de llur obra vivent hi manca sempre l'espurna del sentiment, acaben per esdevenir antagònics amb el poble. I és que el poble, per una d'aquelles paradoxes que viu, té moments d'una refinada sensibilitat i, intuïtivament, rebutja l'exaltació cerebral sempre que es presenta despullada del ritme sentimental.

No debades, per això, algú ha dit que mai els eixuts de cor no es perpetuen en la consciència humana.

Heus ací les consideracions que a l'entorn dels debats polítics que es descabdellen al Parlament espanyol se m'han suggerit respecte alguns personatges que gaudeixen d'un predicament tan enlairat que han arribat a la categoria de savis.

Segurament que tots els meus lectors en coneixen algun.

Anys enrera, a casa nostra, n'havíem tingut un: "Xenius".

Aquell "Xenius" dels glossaris indesxifrables i que només ell entenia; aquell "Xenius", rector de la "Kultura catalana"; aquell "Xenius" que quan va ésser llançat de l'Olimp va atrevir-se a dir que "a Sòcrates també se l'havia condemnat a beure la cicuta".

Doncs bé: aquell gran saviàs, amb el temps l'hem vist desinflat com una bombolla de sabó i—oh Zeus implacable!—de tombarella en tombarella ha anat a caure a les planes d'un diari madrileny—*El Debate*—que només serveix de pastura espiritual a mentalitats de l'època migeval.

A Castella em fa l'efecte que els ha sortit un nou "Xenius".

els dos s'afanyaren per enfonsar-se a vots.

Car vots són trumfos! Ha guanyat la batalla Aláiz. I l'ha guanyada amb els 37 mil metallúrgics que, segons "Soli" i Aláiz, cotitzen avui, a Barcelona, a la C. N. T.

Certament, a Barcelona els metallúrgics no arriben a 30 mil.

Certament, a Barcelona, els metallúrgics amb carnet i de cotització regular a la C. N. T. no passen dels 10.000.

Certament, a Barcelona, dels 30.000 metallúrgics més de 2.000 estan parats i no cotitzarien encara que volguessin.

Tot això és cert. Però, ¿què hi fa? Aláiz ha guanyat Robusté.

Q. E. E. Q. E. T. D. D.
JOAN COMORERA

Quatre cops de llapis

I. Don Miguel Maura Gamazo

Davant la fatxenda del líder de la minoria progressista, és debades que hom faci esforços per allunyar de la ment el record obsessionant de l'exclamació que aquell plaga, propietari d'un escanyolit quisso petener, feia a l'amic imprudent que, en veu alta, li menyspreava la bestiola: "No cridis, home! Que es pensa que és fox-terrier!"

El senyor Maura està convençut que és un polític de doble amplada. Encara més: està segur d'ésser allò que se'n diu un polític perillós. Mare de Déu! Ell que és l'home més angelical que calciga la terra. En efecte; si hi ha al món una psicologia elemental, de transparència absoluta, és, evidentment, la d'aquest don Miguel. Tot allò que té a l'ànima ho té al rostre. Tot allò que té al pap ho té al bec. Basta que la guineu alci la testa perquè deixi caure el formatge. I quan les paraules no decelen prou clarament la rectilínia simplicitat interna, el gest, copiós i tallant, la subratlla amb total eloqüència. . . .

Un caràcter? No: un tipus. Un orgull? No: una vanitat. Un temperament? No: una passió. Però per això mateix, pel seu passional desbordament, humà i humaníssim, és una figura que s'enduu, a desgrat del propi voler, la total simpatia de tots els qui, com Carlyle, posen la màxima admiració en l'home, o d'aquells qui, com aquest siluetista ocasional, estimen la humanitat per damunt de tota cosa i cap cosa humana no els és aliena.

De res no li serveix el posat ferreny i la tifa fatxenderia del seu gest de señorito bien. Tothom veu de seguida que això és una cosa postissa—per la deformació del medi, entre la daurada joventut palatina, on ha estat educat—i que, en el fons, es tracta d'un exquisit cavaller i d'una boníssima persona. "Ante eso, ¿hemos de cruzarnos de brazos?", exclama amb posat ferotge. I no s'adona que, per comptes de creuar-se de braços, s'ha posat "en jarras". Aquest extern aire arnichesc 100 per 100 ha fet que la gent de per ací li diguin "Don Quintín, el amargao".

Però, certament, hi ha una tràgica amargor en el seu viure que a tots ens ha de moure a humana compassió. V'a néixer sota el signe d'un drama incessant: Amb la seva infinita pruija megalòmana, de conductor de pobles—i com tots els fills dels homes il·lustres—està condemnat, com deia Georges Duhamel, a viure "A l'ombra des statues". Condemnat a no poder oblidar ni un sol instant de la seva vida que la glòria del seu nom no podrà brillar mai amb esclat propi, i que sempre l'haurà de deure—com la fortuna material que hagi heretat—al reflex del nom del seu il·lustre progenitor. ¿Quina humiliació podria ésser més feridora per a una humana vanitat?

Respectem el drama obscur d'aquest simpàtic i humaníssim diputat per Zamora. Jo us dono paraula que és molt més intel·ligent del que la gent es pensa. No siguem durs de cor i parlem-ne en veu baixa. Que ell no pugui sentir-ho. Prou pena té, el pobre!

Es pensa que és un polític!

DR. SALVIATI

És aquell de la "conllevancia", de "se alegran las pajaritas" i tantes altres frases que un filòsof veritable i profund no s'atreviria pas a dir-les.

Està clar que el senyor J. Ortega i Gasset sap l'alemany i porta empollada tota la filosofia alemanya, des de Kant a Keyserling.

Però una cosa és saber moltes teories filosòfiques i l'altra és ésser un filòsof.

Demés, és proverbial la pedanteria, la gran "pose"—mireu com supera "Xenius"—i el to de gran personatge que es dona aquest professor de la Central de Madrid.

Jo no li vull pas negar la suma de coneixements que posseeix; jo em guardaré prou de no reconèixer-li que sap moltes coses; però un home al qual, amb la mateixa argumentació que ell té emprada en escrits anteriors, se li combat la posició que ell té respecte Catalunya—com ha fet el nostre dilecte Campalans—i no té l'enteresa, el coratge de reconèixer-ho, per mi no és cap filòsof, no és cap savi.

Per altra part, jo he vist que en la vida de tots els grans pensadors que ens ha donat la Humanitat—Sòcrates, Plató, Sant Agustí, Descartes, Kant, Rousseau, Giner de los Ríos, etcètera—hi ha un fons d'humanisme enorme, un sentit humil de la vida, un gran interès per a descendir al poble.

Per a aquests filòsofs moderns el poble no compta. Es creuen uns semidéus i miren les vides humils com si fos quelcom enutjós. Es veu que la "pose", la paveria, el vestir d'etiqueta no més s'ha fet per a ells. L'ur vida és per a desplaçar-se en els medis de "rancia alcurnia". Menys mal que no es diuen socialistes. De dir-s'ho, ens veuríem obligats a foragitar-los del nostre clos, car el socialisme sempre mira de cara al poble; el socialisme només està atent als neguits i dolors del poble i pretén remeiar-los.

Per això el poble sempre els tindrà en l'oblit.

JOAN FORMENT

La força expansiva del Socialisme

Encara hi ha gent, excessivament ingènua o excessivament maliciosa, que us parla a boca plena del fracàs del socialisme a tot arreu del món.

Aquesta frase la diu sentenciosament gent de dreta i gent d'esquerra, burgesos porucs i obrers exaltats, de mentalitat primària o infantina.

Per a uns el socialisme és massa revolucionari; per als altres, per als obrers saturats de la fraseologia anàrquica, ho és poc.

Per a recolzar aquesta afirmació banal uns us parlen de Rússia, altres d'Anglaterra i dels laboristes, o d'Alemanya, o de França, o bé d'Espanya mateix i fins de la mateixa Catalunya, on, segons molta gent, el socialisme no ha aconseguit posar arrels.

Anys enrera, tots ho recordem, es retreia el desencadenament de la guerra europea també com un fracàs del socialisme.

Es clar que fàcilment podíeu argumentar que el fracàs era de l'esperit militarista, de les autocràcies, de la burgesia, dels imperialistes, del xovinisme patriòtic; però era inútil tota contradicció. Per a la gent simplista el fracàs era precisament del socialisme, essent com és la guerra, totes les guerres, la negació del socialisme.

Recordo que a darreries de l'any 14, pocs dies després d'haver arribat jo d'Alemanya, un escriptor catolícissim em retreia aquesta frase lapidària del fracàs del socialisme davant l'espectacle de la guerra.

—Bé — vaig dir-li —; teniu tal vegada raó; el socialisme no ha pogut evitar la guerra i ha tingut un fracàs; però penseu que el socialisme és encara una doctrina nova que porta una actuació i un apostolat des de solament cinquanta anys ençà; però ¿què me'n dieu del fracàs del cristianisme que porta vint segles d'existència? Demés, els socialistes — li deia — som ben pocs, però de cristià tothom se'n diu: ho són els governs, els generals, els emperadors i reis; s'ho diu la societat en pes, s'ho diuen les nacions totes. ¿No és, doncs, un nou fracàs del cristia-

nisme aquesta guerra, com ho han estat totes les que la història registra? — vaig concloure jo.

—Sobre això—em deia l'home—hi hauria molt a discutir.

I és que s'havia sentit atrapat i sense saber quines raons oposar a les meves.

Perquè aquesta afirmació del fracàs del socialisme, demés d'ésser una frase imbecil, es torna contra els que la fan.

Imagíneu-vos un pobre noi de la colla del *comunismo libertario* parlant també del fracàs del socialisme, ells que compten les derrotes per batalles, que han fet malbé, en el curs de mig segle, totes les organitzacions obreres, que mai no han construït res, ni han aconseguit res, i que avui com ahir s'han dedicat a fer literatura estantissa i jocs florals revolucionaris i que es fan dignes de l'esclavitud perquè no saben respectar la llibertat d'altri.

El socialisme ni ha fracassat ni pot fracassar. Segueix el seu camí ascendent cada any, cada dia i cada hora, i triomfa cada dia en la ment i en l'esperit dels obrers conscients.

Durant cinquanta anys li ha estat precís renovar els seus programes mínims, perquè ha vist aconseguides successivament les aspiracions anteriors que han assenyalat les fites del camí recorregut. Els primers programes mínims eren ja a judici de la gent coses utòpiques, i avui aquelles conquestes i totes les que han anat venint ens semblen coses minses, però en realitat ens han aplanat el camí i ens han acostat a l'ideal.

De les conquestes del socialisme—i són infinites a tot el món—ni una sola ha reultat un pas.

La jornada màxima de vuit hores, per exemple, encara vint anys enrera era qualificada d'im-

possible pels burgesos, i àdhuc els obrers ho creien una cosa remota. No obstant, avui, ¿qui gosaria violar aquest dret?

Per aquesta fermesa invulnerable que tenen les conquestes del socialisme aquest ha anat adquirint una força expansiva i intensiva a tot el món, que fa invencible el seu pas.

Els exemples d'aquesta força expansiva i intensiva són moltíssims.

Així veiem, per exemple, que els partits burgesos que combaten la doctrina socialista s'apressen a la vegada a assimilar-se punts i temes del seu programa, creient que així posen un mur de contenció a noves audàcies.

I àdhuc aquesta tàctica pueril facilita el nostre camí.

Tots les lleis socials: el retir obrer, els consells de fàbrica, el control, les vacances obreres, la legislació mundial de ca-

ses barates, el salari mínim, la jornada màxima, les accions de treball a Bèlgica, la participació de beneficis en algunes indústries en diferents països, etcètera, són, en el fons, assimilacions que han fet els governs del programa mínim socialista, que cada dia es renova i s'intensifica i que serà també igualment assimilat.

Aquesta força expansiva del socialisme es manifesta encara en altres fets. Així, per exemple, veiem que burgesos i anarquistes combaten els homes socialistes, els cerquen defectes, errors en llur actuació; però allò que no s'atreveixen a combatre és la doctrina, l'esperit de justícia que l'informa, el fons d'humanitat que en el socialisme traspua. I és perquè, al fi i al cap, tota doctrina comunista o anàrquica, si aconseguiu triomfar, d'acord amb els mètodes que empren, acabaria simplement anant a la socialització que ve propagant el socialisme.

Rússia, per exemple, no és res més que un país que s'apropa al socialisme més que els altres i que segurament hi arribarà algun dia.

I el mot socialisme deu tenir un encís quan fins a Alemanya els hitlerians es diuen nacionalsocialistes, i a molts països del nord ja fa temps que existeix la denominació de socialistes cristians, i és d'esperar que qualsevol dia els nostres catòlics també es diran socialistes, del socialisme ben entès.

Aquest *camouflage*, és clar, no aconsegueix enganyar ningú, però prova que el socialisme, mal sigui només per la força del mot, ho envaeix tot i domina les preocupacions del nostre segle, amb una força persistent que arriba a esdevenir ja una obsessió per a la burgesia, la qual cerca mitjans i trucs per tal de deturar l'avalancha de les multituds organitzades per l'assoliment del govern polític dels pobles, fita definitiva de les ambicions nobles i justes del proletariat i punt de partida per a la realització del nostre programa màxim.

Paraules als joves

Si donem un cop d'ull des de la proclamació de la República ençà veurem com a l'astorament momentani de les dretes ha seguit la reacció, una reacció profunda, forta i a l'ensem agressiva.

És un fet d'una simplicitat notòria. A la nostra passivitat suïcida ens responen amb estridències criminals i ens ensenyen el ferro roent de la repressió. Mireu l'actitud de les minories de dreta, entre elles els radicals. Com esperen amb aquella paciència hipòcrita el moment d'agafar el poder per a fustigar amb fuetades enceses de foc les nostres nobles i humanes aspiracions.

Nosaltres, joves, hem jugat un paper tristíssim en aquests moments transcendents de la renovació d'una societat corrompuda i viciada per una de noble, generosa i justiciera. Solament ens acontentàrem fent quatre esgarips tremolosos, arborant banderes i cridant inútilment visques i moris. Recordeu

aquell memorable 14 d'abril: camions curulls de joventut arborada, cridanera, rebel... Com s'ha esfumat tot!

Ateneu Polytechnicum

Ha començat en aquesta entitat cultural (Alt de Sant Pere, 27) el curs anual de conferències públiques.

A continuació publiquem el programa per al mes corrent.

Divendres, dia 1.—Dr. Joaquim Xirau: "La cultura dins la República".

Dimecres, dia 6.—Sr. Andreu Nin: "El moment polític actual".

Divendres, dia 8.—Dr. Cosme Rufes: "La nova civilització".

Dimecres, dia 13.—Dr. Diego Ruiz: "Amèrica".

Divendres, dia 15.—Sr. Lluís Elies: "Els jueus".

Dilluns, dia 18.—Sr. Ventura Gasol: "Els infants i la República".

Divendres, dia 22.—Sr. Joan Fronjós: "La racionalització, etapa superior a la producció capitalista".

Dimecres, dia 27.—Sr. Jaume Miravittles: "La qüestió nacional i el comunisme".

Divendres, dia 29.—Sr. Joan Peiró: "Control obrer".

Si és que servem aquell orgull d'home, si és que no volem passar a ésser esclaus, a ésser carn alimentosa per a la classe capitalista, aixequem-nos tots a una i emprenem una croada arreu per propagar els principis socialistes, on l'home és home, on la llibertat no és un mite, com tampoc la justícia ni la regeneració proletària.

Lluitem, que la lluita mai no és estèril. Nosaltres, joves del Districte VIII, us invitem a emprendre una tasca comuna per arribar a l'assoliment de les nostres aspiracions. La lluita trempa l'home, i nosaltres, que som l'esperança de demà, naixérem cecs a la vida política i amb aquella inconsciència que fa possibles aquests retrocessos tan lamentables en el camp històric.

Joves conscients: preparem-nos tots a la lluita per al millorament material i espiritual de la classe sofridora.

Per la "Joventut",

A. VILELLA

EMILI SALETA I LLORENS

(Continuació)

anat creixent constantment en proporcions veritablement fantàstiques. En una sola generació el nombre de les obreres va augmentar en un 150 per 100 i el de les dones casades assalariades en un 270 per 100. Passant del fet general al particular, hom ha observat que en l'agricultura i en el treball domèstic ha disminuït la xifra de les dones assalariades, mentre que en la indústria, el comerç, l'artesanat, els transports, els serveis públics, etcètera, el seu nombre ha crescut d'una manera formidable. Entre 1910 i 1920 el nombre de dones casades que treballaven en oficines va créixer en un 300 per 100, en les professions liberals el coeficient fou de 60 per 100, i en els serveis públics, de 70 per 100. El major augment s'ha produït en la indústria. En aquell període entraren en els

LA DONA EN EL TREBALL

per FRANCESC VILADOMAT

treballs industrials 100.000 dones casades. Avui n'hi ha més de mig milió.

Segons estadístiques d'alguns periòdics estrangers, la proporció de les dones casades que treballen va en augment cada dia. En Massachussets, Estat molt industrial, hi ha unes 100.000 dones casades assalariades, o sigui una per cada cinc dones majors de quinze anys, que treballen. En els centres de la indústria tèxtil la proporció és molt més gran encara; i, si hem de jutjar pels resultats que es van coneixent del cens de 1930, als Estats Units es produeix un augment progressiu del nombre de dones que treballen; augment que sembla molt més ac-

centuat entre les dones casades.

Totes aquestes dades, tots aquests fets, els quals són d'una realitat aplanadora, demostren fins a quin punt la societat actual pot atribuir-se el nom de civilitzada, si considerem l'enorme injustícia que representa tan extrema desconsideració al sexe femení.

Eminentes economistes i sociòlegs de tot el món s'han preocupat d'estudiar aquest problema per tal de trobar-hi una solució. Les opinions, com és natural per la complexitat del cas, són variades, i seria necessari un llibre per a poder-les exposar tal com mereix el valor de moltes d'elles.

És interessant però, fer re-

marcar que moltes de les esmentades personalitats admeten que la dona pot treballar en tots els rams de la indústria i del comerç, exceptuant la dona casada. Altres creuen que és necessari prohibir tota mena de treball femení, considerant que la missió de la dona és solament la de tenir cura de la casa i els fills.

Davant d'aquestes opinions i amb manifesta contradicció amb les mateixes hi ha l'opinió d'una collectivitat de dones. L'Associació "Open Door" (la porta oberta).

Aquesta associació, reunida fa poc en un congrés a Estocolm, declarà la necessitat de suprimir tota mena de regla-

mentació del treball de la dona, basada sobre la distinció de sexes. Elles creuen que només hi ha d'haver una sola reglamentació de treball per a homes i dones, considerats tots com a treballadors amb els mateixos drets i deures, sense ni tan sols esmentar si la dona és o no casada.

¿Quins són els motius o les causes que poden determinar aquesta oposició de les dones a tots aquests projectes de protecció al sexe femení? Aquests motius són múltiples i variats; però, en el fons, s'entreuen en la dona, i ara ja amb caràcter col·lectiu, el delit de redimir-se del jou que a través dels segles l'ha tingut subjecta a una mena d'esclavatge, tant més odiós quant més ha estat mantingut amb una certa apariència d'admiració i de respecte a ella mateixa.

(Seguirà)

